

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВОЂЕЊЕ ПУКОВСКИХ ТАКТИЧКИХ ВЕЖБИ

Пошто тактичке вежбе са пешадијским пуком представљају виши степен у поступном обучавању јединица, оне се у највише случајева планирају и изводе на крају десетомесечног циклуса обуке. Циљеви и садржај тих вежби јасно су одређени наставним планом и програмом, а исто тако је у основи формулисан и метод руковођења вежбама у односу на команде пука. Међутим, то не искључује права и обавезе свих трупних команди да у одређеним случајевима, при планирању и припреми тих вежби, конкретније и у складу са реалним потребама формулишу наставне циљеве, обим и метод њиховог извођења. Уосталом, баш такво постављање трупних команди у складу је са основним интенцијама наставног плана и програма по којем се за постизање високог квалитета обуке поставља као услов управо такав истраживачки, односно стваралачки однос према реализацији његових одредби. Уколико би се из године у годину шаблонски прилагодио тим вежбама, односно методу њиховог планирања и извођења, несумњива последица била би слабљење интересовања за саме вежбе и понављање, претежно, истих недостатака.

Правилно одређивање и формулисање наставних питања, односно наставног циља, један је од темељних чинилаца од којег, поред осталог, зависе тежиште рада старешине у току вежбе, метод руковођења, обим материјално-финансијских средстава и дужина трајања вежбе. Зависно од наставног циља који се жели постићи вежбе може да планира, припрема и изводи команда пука, као што то поставља наставни план и програм, команда дивизије или виша команда. Има, међутим, схватања да пуковске вежбе не може успешно да изводи команда пука, јер наводно није у стању да издвоји из свог формацијског састава потребан апарат за тај посао, као и да се не може обучавати команда пука као целина ако се командант издвоји као руководилац вежбе, а његову улогу преузме начелник штаба уз остала незнанта померања у оперативном органу. Логичан закључак из оваквих схватања био би да пуковске вежбе може и треба да планира и њима руководи само команда дивизије. При томе се губи из вида комплекс обавеза у које би запала команда дивизије с обзиром на број пукова (изузев код теме „тактичка група“), као и да су то двостране вежбе које изискују велик апарат за руководство, судије, пратиоце рада, имитацију ватре итд. и, зависно од тога, велика материјално-финансијска средства. Таква пракса негативно би утицала на остале послове и обавезе команде дивизије, јер би многобројне вежбе које треба извести код различних пукова у различито или исто време апсорбовале читав њен апарат у појединим периодима наставне године. Ме-

ћутим, сви се ти недостаци могу избећи ако се примени еластичнији и разноврснији метод планирања и извођења пуковских вежби. То питање је често предмет дискусија на саветовањима о настави у разним командама и стручним часописима. Прилог тој дискусији је и овај чланак у којем се износе нека лична искуства и мишљења о одређивању циљева појединим тактичким вежбама, о начину њихове припреме и извођења и још о неким за то везаним питањима.

Одређивање наставних циљева. Поједине команде и старешине при планирању пуковских вежби одређују и формулишу наставна питања и циљеве приближно или дословце онако како су формулисани у наставном плану и програму. Ако би се то поновило у више случајева или, чак, година, то би несумњиво довело до осиромашења праксе руковођења обуком и до формализма у целокупном планирању. Понекад се, пак, планом захвата читав комплекс различитих наставних питања међу којима је тешко сагледати оно битно и основно које представља тежиште у дотичној вежби. Резултат тога је рад на широком фронту, притисак на све и свашта, а последица је површина обрада главног питања те се обуком не постиже жељени квалитет.

Одредити тежиште обуке, односно основна питања, у појединој тактичкој вежби није лако ни једноставно. За то није довољно да старешина познаје само садржај наставног плана и програма. Много је већа корист ако се, у првом реду, са старешинама пука темељито проанализира конкретно стање обуке на бази резултата постигнутих у појединим њеним фазама у наставном циклусу. Наиме, тек је на основи сагледавања како су савладана кључна наставна питања борбене изградње јединица, односно јединица и старешина, могућно да се реално одреде наставни циљеви предстојећим пуковским тактичким вежбама. Дакле, ако наставни циљеви тих вежби произилазе из конкретних потреба и степена обучености људи и јединица, то је најбољи начин да се удовољи духу наставног плана и програма. Тако се обезбеђује да обука добије динамичан ток и да наредна фаза не почне пре него што се анализом и другим путевима отклоне констатовани недостаци из пређене фазе.

Нагли развитак борбене технике захтева, поред осталог, да су данас у обуци јединица и старешина стално присутна нека веома актуелна наставна питања, као што су: противоклопна одбрана, коју намеће непрекидан пораст борбенотехничких особина и могућности савремених оклопних средстава, посебно тенкова; борба против ваздушних десаната, као последица могућности масовне примене падобранских и хеликоптерских јединица; организација садејства између све масовнијих и разноврснијих борбених и неборбених техничких средстава интегрираних у основне трупне јединице; организација ватреног система и контрола међупростора, коју условљава растресит борбени поредак, наметнут природом нових, атомских ватрених средстава итд. Таква проблематика у обуци неоспорно обавезује да се конкретније прилази одређивању наставних циљева свакој појединој вежби. С тим у вези наводимо неколико могућих наставних питања за обраду на пуковским тактичким вежбама, јер, разумљиво, у једној вежби може да се узме само једно или највише два. Јво тих питања: организација противоклопне одбране у одбрамбеном рејону пука у

захвату тенко-пролазних правца; укопавање и маскирање живе силе и ватрених средстава, борбене и неборбене технике у одбрамбеном рејону пука до пуног профила, израда колективних склоништа и командних места с циљем да се ублаже последице од атомске, авијацијске и артиљеријске ватре; организовање ватреног система у одбрамбеном рејону пука уз тактичку и ватрену контролу међупростора између поједињих рејона одбране чета, кад је рејон одбране пука широк и дубок, уз извођење борбе против слабијег ваздушног десанта или убачених јединица у пуковску позадину; организовање изношења рањеника на основи претпоставки (имитације) о атомском удару по одређеним, чворним тачкама одбрамбених положаја пука и испробавање капацитета (могућности) санитетске станице за прихват и обраду већег броја рањеника; организовање и увежбавање садејства између елемената борбеног поретка у оквиру пука и средстава ојачања на основи дубоко постављених тактичких задатака у зону напада пука; организовање садејства између пешадије, тенкова и авијације у одбрамбеним дејствима пука, провера могућности брзине темпа нападача и издржљивости бризиоца при дубоко постављеном тактичком задатку, слабијем борбеном саставу бризиочевих снага и непрекидним борбеним дејствима дању и ноћу; провера мобилизацијске спремности команде и јединица пука на знак узбуне, као и брзине у давању задатака, изласку у рејон прикупљања, кретању и поседању рејона одбране у захвату одређеног тактичког правца.

За сваку од тих вежби израдио би се основни тактички задатак, као оквир у којем би се темељито припремало и обрађивало главно наставно питање.

Вежбе чије би тежиште било реализација ма којег од прва четири наведена циља могу се организовати као једностране, а неке од њих и без динамике. Међутим, при увежбавању борбе против ваздушних десаната и убачених јединица динамика је неопходан услов за постизање што потпунијег успеха. Вежба чије је тежиште на организовању изношења рањених и контаминираних може се, пак, тако комбиновати да се обради још неко наставно питање, тако да добије тактичко-санитетско обележје, са тежиштем на санитетској проблематици коју старешине често запостављају на тим вежбама. Једна од могућих варијанти обраде санитетске проблематике била би и ова: по завршетку организовања одбране на основи тактичког задатка и заповести, имитирали би се планирани атомски удари одговарајуће килогонаже по одређеним тачкама на првом и другом положају одбрамбеног рејона пука. Корисно је да се реалност атомске експлозије што боље дочара помоћу познатих имитационих средстава. Људство „избачено“ из борбеног поретка јединица захваћених атомском експлозијом извлачило би се у четне и пуковске санитетске станице. Преостало, способно људство тих јединица продужава с дејством, а обично се ставља под команду старешина оних јединица које нису захваћене атомском експлозијом. Након извесног времена „деконтамирано и излечено“ људство вратило би се у борбени поредак као популна јединица које су претрпеле веће губитке.

Као што се види, тактичком вежбом и оваквог карактера може да се наметне решавање низа актуелних наставних проблема и општевојним и санитетским (позадинским) старешинама из области опште

а посебно санитетске тактике, у вези са наглашеним значајем санитетске службе у атомским условима. Она је посебно корисна за активирање трупног санитета, као и за решавање неких проблема у ко- мандовању и руковођењу јединицама чије је бројно стање осетно смањено услед претрпљених губитака.

Вежбе чије је тежиште на организовању садејства дају најбоље резултате ако су двостране, а по потреби и здружене. Такве вежбе поред тактичког задатка захтевају и темељитију припрему од стране више команде, која их и планира, организује и њима руководи. За вежбе чисто мобилизацијског карактера нема потребе да се израђује документација, изузев кратког наређења за узбуну и покret и заповести за поседање рејона одбране.

Планирање и усмеравање тежишта обуке само на једно односно два од наведених питања, полазећи од стања у обуци, никако не значи да се запостављају други наставни циљеви. Реч је о томе да се предност да оном наставном питању које с обзиром на конкретно стање обуке, сагледано путем анализе, захтева да му се посвети посебна пажња. Али, паралелно са остваривањем тог основног, тежишног циља, остварују се и остали на којима у конкретном случају није тежиште рада. Међутим, анализа вежбе и оцена квалитета спроведене обуке дају се, првенствено, на основи остваривања тежишног циља и из тога се извлаче потребне поуке и искуства. Пракса је показала да је неколико пуковских вежби изведенih у духу ових разматрања дало врло богат материјал за анализе и уопштавање искуства у погледу планирања, постављања циљева, обима, начина припреме и руковођења вежбама.

Планирање, припрема и руковођење. Кад се наставна питања, односно циљеви извођења пуковских тактичких вежби, заснивају на стању у обуци у поједином пuku, тиме се условљавају како обим организације тих вежби тако и органи (команде) који ће их припремити и њима руководити. Ако се, на пример, планирају вежбе без динамике, судија и другог посебног апарата, њих може без већих тешкоћа да организује и да њима руководи команда пuka са својим командним и управним апаратом. Оне се могу организовати чак и без нарочите помоћи више команде. Ако се, пак, планирају тактичке вежбе којима би се као један од основних циљева поставили организација садејства, провера мобилизацијске спремности и друга компликованија питања, њих би планирале више команде, зависно — поред циља — и од расположивих материјално-финансијских средстава.

Колико и које вежбе би планирале и изводиле поједине команде, предвиделе би више команде директивом за наставу за предстојећу наставну годину на основи анализа наставе (саветовања) спроведених са трупним командама свих степена, односно на основи предлога команде пuka и дивизије вишеју команди, који су изнети у извештајима о стању обуке јединица и старешина у прошлој наставној години. Дакле, ако поједине тактичке вежбе и наставна питања за обуку трупе, односно старешина, не би произилазили из стања у обуци на крају наставног циклуса (године), већ би се планирали независно о томе, онда би се редовне анализе обуке и извештаји свели на формалност и драгоцено време утрошено на њих било би потпуно

изгубљено. Међутим баш они су, у пуном смислу речи, средство за руковођење и утицање на обуку. Без обзира што се у оквиру дивизије ради по јединственом програму, поједине наставне области, односно наставна питања, нису у свим пуковима подједнако савладани на крају циклуса обуке. То је разлог више да се питања за обраду у оквиру извођења пуковских вежби одаберу према стању обуке у сваком поједином пuku из циклуса у циклус.

Када вежбом руководи командант пука, он је обавезан да јасно одреди њен циљ (тежиште) и да састави тактичку претпоставку (задатак). Добро је да се тактички задатак састави на око месец дана пре вежбе, јер се мора поднети на увид, дискусију и одобрење претпостављеном команданту. У дискусији о задатку, на основи текста и карте, потчињени и претпостављени команданти моћи ће на најбољи начин да рашичисте сва питања у вези са задатком и вежбом. Управо стога, занемаривање оваквог личног контакта тешко се може надокнадити неким другим методом рада уз притмену било ког средства за везу.

Пошто командант дивизије одобри задатак, командант пука га проиграва са старешинама команде пука и командирима основних јединица, а тежиште је на оном наставном питању које је постављено и као циљ тактичке вежбе. Ако се тактичке вежбе са трупом и обука старешина не би тако чврсто ускладили, или — што је још теже — ако би ишли у раскорак, онда би то био један од крупних недостатака у обуци и трупе и старешина.

Кад се обука старешина тако сагледа и определи, није тешко одредити ни њен садржај. Могућности су разноврсне. Тако је, на пример, пожељно, а понекад и неопходно да се као уводни део обраде формација и тактичка начела замисљеног противника, а да се с времена на време у то укључи и информисање старешина о техничким новинама уопште у области ратне технике. Да ли ће се обрада наведених питања спроводити семинарно или као кратко излагање (предавање), као и ко ће је спроводити, тј. да ли одговарајући орган своје или претпостављене команде, зависи од оцене колико старешински састав познаје наставну материју.

У центру плана је, као тежиште рада, разумљиво, наставни циљ предвиђене тактичке вежбе. Под претпоставком да је циљ те вежбе да се, рецимо, обради противоклотна одбрана, онда се то тежиште мора испољити и при распоређивању времена на поједина питања предвиђена за обуку старешина. У претпостављеном конкретном случају биће тенковске формације противника уже подручје за обраду кроз дискусију, повезано са земљиштем и сопственим противоклотним снагама и могућностима. Ради продубљивања и актуелизирања теме, посебно у погледу значаја и могућности оклопних формација у евентуалном атомском рату, веома је корисно да се планом предвиди индивидуална прорада материјала или предавање на тему: „Оклопне снаге и противоклотна одбрана у савременим условима“, имајући у виду богат материјал у стручним часописима и књигама.

Као следеће наставно питање обуке старешина може се узети израда плана противоклотне одбране у оквиру предстојећег одбрамбеног рејона пука. Пошто је то, у овом случају главни борбени документ, на његовој изради ангажују се оперативни, артиљеријски и

инжињеријски органи под контролом команданта пука, односно руко водиоца вежбе. Израђени план противоклопне одбране у току обуке старешина служи касније, на пуковској тактичкој вежби, као основа на којој се изводи практичан рад јединице на терену. Уколико обука старешина није синхронизована са појединачним тактичким вежбама, онда ни борбена документација која се на тој обуци израђује нема потпуну сврху, с једне, а опада и квалитет обраде докумената на самој вежби, с друге стране. Друкчије ће се, на пример, инжињеријске старешине односити према изради пројекта за изградњу неког моста или пута ако знају да ће се по том пројекту стварно изводити радови, а друкчије кад унапред знају да ће након парадифирања докуменат завршити у неком досијеу у каси претпостављеног старешине.

Погодна форма у том периоду обуке старешина је да командант пука изведе потчињење командире основних јединица на предстојећи рејон за одбрану, ради извиђања земљишта и измене мишљења на појединачним радним тачкама о општем груписању снага за одбрану, а посебно (јер је то тежиште вежбе) о плану противоклопне одбране и систему свих врста запречавања. Коначно, у оквиру обуке старешина у одговарајућим случајевима може се применити и практичан рад са јединицама на терену. Он, у ствари, треба да представља реализацију задатака постављених у заповести и плановима.

Циљ изнете варијанте јесте да се прикаже један од могућних начина којим се кроз обуку старешина обезбеђује теоретска и практична припрема и пуковских тактичких вежби. Разумљиво, таквих начина има много па их сваки пук треба да проналази у складу са својим потребама и могућностима. Тако, на пример, у једном случају тежиште обуке старешина, односно припреме вежбе, може бити на изради плана противдесантне одбране, у другом на плану садејства, у трећем на плану материјалног снабдевања и збрињавања, у четвртом на изради општег плана одбрамбеног боја итд. Таквом оријентацијом се обука и старешина и трупе каналише на разноврсна, актуелна питања војно-стручне изградње и једних и других, а избегава једностраницу у коју се евентуално може запасти ако се на стереотипан начин обрађују напад и одбрана, фронтално захватајући велики број наставних питања везаних претежно за пешадију. Осим тога, она се и актуелизира у складу са темпом операције, после атомских удара или без њих, који диктирају савремене оклопне и противоклопне снаге, као и примена различитих десаната, услед чега се и пред пешадију постављају нови и сложенији задаци. Да би их могла успешно извршавати нужно је да се пешадија, пре свега њене старешине, оријентишу на интензивније изучавање актуелних питања из области тактике родова и видова, односно на изучавање начина борбе против њих.

Комбиновање пуковских и неких четних тактичких вежби. Кад се по плану команде пука изводи, на пример, предвиђена тактичка вежба „Пешадијски пук у одбрани“ са неким од наведених наставних циљева као што су организовање противоклопне одбране, укопавање и маскирање, организовање ватреног система, борба против мањег ваздушног десанта или организовање изношења рањеника, може се непосредно после реализације тог циља надовезати извођење четних

тактичких вежби по некој од програмских тема. То комбиновање може изгледати, на пример, овако: пук после узбуне (или без ње) и марша на самосталном правцу поседа рејон одбране одређене тактичким задатком и продужава са радом, рецимо на организовању система ватре и контрола међупростора (под претпоставком да је то наставни циљ вежбе). Једна од пешадијских чета, или да је издвојена из састава пука или за ту сврху приodata из другог пука планом команде дивизије, играла би специфичну тактичку улогу на тај начин што би се у уз洛зи противника по водовима и одељењима припремала и убаџивала у позадину пука нападајући на одређене објекте који би у конкретном случају били потпуно реални, будући да су елементи борбеног поретка пука дубоко ешелонирани. Ако је, пак, тежиште наставе на борби против ваздушног десанта, онда ће се према замисли руководиоца вежбе издвојена чета у одређено време и на одређеном објекту у позадини пука појавити у узлоzi мањег тактичког десанта. Старешини који играју улогу команданта пука предочила би се у виду супозиције новонастала ситуација и дао задатак да са ојачаним четама усмереним на одређене правце пређе у напад на десант. На тај начин би се у оквиру јединственог плана у његовом првом делу извела тактичка пуковска вежба, а у другом би чете, свака на свом правцу, извеле тему из фазе заједничке обуке, док би једна чета извела и одређену специфичну радњу.

Истовремено извођење различитих вежби по јединственом плану доводи до стварања реалнијих тактичких услова, нарочито кад је реч о убаџивању у позадину, односно о борби против десанта. Јер, убаџивање кроз међупросторе поседнутог пуковског рејона ствара како код делова који се убацују тако и код оних који контролишу међупросторе, далеко већу психофизичку напетост, него кад се те радње изводе у далеко ужим тактичким оквирима. На пример, тактички је нереално да се један вод убацује у „позадину“ друга два вода који су у одбрани распоређени на првом положају — линији и да му се још даје задатак да нападне у бок или позадину, кад се зна које објекте у позадини напада убачени вод. Међутим, у нижим фазама обуке тактички је оправдано да се у позадину чете убацују групе бораца или одељење, јер могу успешно напasti ватрене положаје четних минобаџача, односно четну станицу за снабдевање.

У вези са комбинованим извођењем пуковске вежбе по теми „Тактичка група у нападу“ и вежби из заједничке фазе обуке по теми „Пешадијска чета у одбрани тактичког правца или дела правца“ може се на основу искуства приметити да нема потребе за понављањем поступака толико пута да би све чете пука-бригаде биле у узлоzi тактичке групе, односно прошле одбрану. Јер, кад се формира тактичка група од предвиђеног броја чета са ојачањима, онда се ту ради о одређеном борбеном квалитету и квантитету те је таква формација у стању да извршава тактичке задатке на већој дубини, него што је дубина рејона одбране само једне чете. Према томе, могућно је да ојачана тактичка група напада на већој дубини, тј. на положаје чета које истовремено изводе одбрану, без или са мањим ојачањима, распоређене по замисли на првом и другом положају. То није нимало тактички нереално ни с обзиром на наше, нити страно искуство. Може се слободно рећи да су променом тактичких улога између чета све чете

у стању да у два поступка пређу обе теме: напад у саставу тактичке групе и одбрану. Таквим поступком знатно се скраћују и време и трошкови извођења вежби, а посебно се упрошћава план рада. Пракса код неких јединица то је потврдила.

Наведени начин планског груписања и комбинације пуковских, односно четних и водних вежби олакшава груписање и међусобно повезивање преосталих тактичких радњи из заједничке фазе обуке (вод - чета). Он ни најмање не противречи одредбама плана и програма којим је, у ствари, предвиђена само једна од могућих метода комбиновања и извођења вежби, а на старешинама је да на основи праксе и искустава проналазе и даље разрађују оне методе које су дале најбоље резултате.

Време потребно за извођење. Колико ће дugo трајати нека пуковска тактичка вежба опредељује се, пре свега, постављеним циљевима. Ако је као наставни циљ вежбе постављено, на пример, организовање противоклопне одбране, ватреног система или изношења рањеника и под претпоставком да вежбом руководи команда пука, може се закључити на основи искуства и детаљне анализе потребног времена да вежба не би требало да траје дуже од 24 часа, рачунајући и повратак у гарнизон. За то време могу се обавити нужне радње, почев од организацијског процеса у команди пука, преко марша на средњој удаљености од гарнизона до места вежбе, па до радног процеса низих старешина у рејону одбране уз реализацијање тежишног наставног циља. Овакве вежбе не изискују никакве посебне материјално-финансијске трошкове, јер су једнострane, завршавају се за кратко време, а истовремено може да се постигне потпун успех у односу на постављено наставно тежиште. У томе и јесте њихова предност. Међутим, вежба коју би планирала и њоме руководила команда дивизије свакако би трајала нешто дуже, док би она вежба којом би руководила виша команда трајала вероватно 2 — 3 дана, зависно од замисли, односно од постављених циљева који у оваквим случајевима обично обухватају питања садејства унутар пука и са средствима ојачања или између пешадије, тенкова и авијације при дубоко постављеном тактичком задатку. Вежбе са оваквим циљевима по правилу су двостране, односно здружене, са мањим или већим апаратом за руковођење, суђење и имитацију ватре те захтевају и веће финансијске трошкове.

Анализа пуковских вежби. Анализама вежби уопште, а пуковских посебно, у пракси се оправдано посвећује посебна пажња. При томе се сматра (и практикује у највећем броју случајева) да је најбоље кад се анализе изводе непосредно после завршетка вежби, било на терену или по повратку у гарнизон. Као разлог се наводи да је анализа садржајнија и бољег квалитета док су утисци и запажања свежији. Међутим, проблем има и други аспект. Наиме, ако утисци и запажања учесника нису доволно простудирани, односно критички одмерени и срачунати на давање конкретних предлога за даље унапређивање обуке јединица и старешина, онда од њих нема нарочите користи. Искуство је на низу анализа потврдило да несрећени утисци и запажања, без обзира колико свежи били, не дају жељени квалитет ни појединим дискусијама ни анализи у целини.

Можда је зато боље да се анализе, сем у појединачним оправданим случајевима, не изводе одмах по завршетку вежби, већ 3 до 5 дана касније. У међувремену учесници вежбе (формацијске и остале старешине) треба да среде запажања и темељито се припреме на анализу, са тежиштем на проналажењу и истицању узрока појединачним појавама, недостатцима и проблемима и на давању предлога и мишљења за отклањање уочених слабости. Таква метода обавезује руководство вежбе да изради план анализе са одређеним наставним питањима (тезама за дискусију), да би се старешине и у припреми и у току анализе усмириле на најактуелније и најинтересантније проблеме, односно на она питања од којих ће — пре свега у односу на тежиште вежбе — бити највише користи. Тако се, поред осталог, избегава стихијност и замагљивање главних проблема које је последица описа низа непотребних детаља.

Исто тако, ни вежба ни анализа неће бити потпуно искориштене ако се не предвиди група старешина из команде која је руководила вежбом, која ће спроводити даљне анализе ради сређивања основних закључака да би послужили као основа за допунску обуку старешина и јединица, односно као материјал било за припрему наредних вежби, за извештај о обуци и васпитању на крају године. Ако се то не учини одмах после анализе, односно ако записници са низом података немају повратно позитивно дејство на обуку, онда ни саме анализе нису потпуно оправдане. Било да анализу вежбе спроводи команда пукова или команда дивизије, корисно је да се на њу наизменично позивају или упућују команданти осталих пукова ради преношења искуства. Истина, искуства се могу преносити и достављањем записника, али је то слабија варијанта. Укључивањем команданата у процес припрема и анализе вежбе обезбеђује се да искуства старешина једног пукова постају својина скоро свих најодговорнијих старешина у дивизији. У том смислу и материјално-финансијска средства уложена у вежбу постају рентабилнија.

Ако се у обуци оствари смелост старешина, ако се не прибегава овешталим навикама и шаблонима, већ у методу обуке и начину руководења њом преовлађује истраживачко-стваралачки дух, онда ће бити загарантован квалитет рада, а војници и старешине припремаће се на најцелисходнији начин за тешке ратне задатке. Такав однос према обуци представља уједно и најбољу помоћ младим и недовољно искусним старешинама који сваке године ступају на разне руководеће дужности у Армији.

Пуковник
Стево СУНАЈКО